

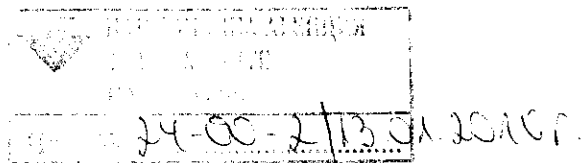

МИНИСТЕРСТВО НА ФИНАНСИТЕ
НАЦИОНАЛНА АГЕНЦИЯ ЗА ПРИХОДИТЕ

1000 София, бул. Дондуков 52

Телефон: (+359 2) 9859 3001

Факс: (+359 2) 987 08 27

ДО

ДИРЕКЦИЯ "ОБЖАЛВАНЕ И
УПРАВЛЕНИЕ НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО"

ГР.

ТЕРИТОРИАЛНА ДИРЕКЦИЯ НА
НАЦИОНАЛНАТА АГЕНЦИЯ
ЗА ПРИХОДИТЕ

ГР.

У К А З А Н И Е

Относно: Измененията и допълненията в Наредба № Н-8 от 29 декември 2005г. за съдържанието, сроковете, начина и реда за подаване и съхранение на данни от работодателите, осигурителите за осигурените при тях лица, както и от самоосигуряващите се лица, направени с наредба за изменение и допълнение на същата наредба, обнародвана ДВ, бр. 1 от 5 януари 2010г. (в сила от 1 януари 2010г.).

На основание чл. 10, ал. 1, т. 4 от Закона за Националната агенция за приходите, давам следните задължителни указания:

1. Променени са разпоредбите на чл. 2, ал. 1 и чл. 3, ал. 1, като изрично е регламентирано, че самоосигуряващите се лица, които са съдружници в търговски дружества, собственици на ЕООД, членове на неперсонифицирани дружества, в декларация обр. № 1 или декларация обр. № 5 вписват ЕИК на търговеца или ЕИК по регистър БУЛСТАТ на дружеството. Когато е издаден служебен номер, се вписва този номер. Декларациите се подават в компетентната териториална дирекция на дружеството.

2. Във връзка с измененията и допълненията в чл. 40, ал. 5 от Закона за здравното осигуряване, в чл. 2 от наредбата е създадена нова ал. 3, с която се регламентира реда и начина за деклариране на началната дата от периода, за който възниква задължението за внасяне на здравноосигурителни вноски от лицата, които са осигурени на основание чл. 40, ал. 5, т. 1 от същия закон.

Лицата, осигурени по реда на чл. 40, ал. 5 от Закона за здравното осигуряване, са тези които внасят здравноосигурителните си вноски изцяло за своя сметка и не са: упражняващи свободна професия и/или занаятчийска дейност по регистрация; еднолични търговци, собственици или съдружници в търговски дружества и

физическите лица - членове на неперсонифицирани дружества; регистрирани земеделски производители или тютюнопроизводители; морски лица.

От 1 януари 2010г. лицата по чл. 40, ал. 5 от Закона за здравното осигуряване, на основание същата разпоредба и на основание чл. 2, ал. 3 от наредбата, се задължават да подават декларация образец № 7 съгласно приложение № 7. В декларацията се попълват идентифициращи лицето данни и началната дата от периода, за който възниква задължението за внасяне на вноски на основание чл. 40, ал. 5, т.1 от Закона за здравното осигуряване. Декларация образец № 7 се подава в компетентната териториална дирекция на Националната агенция за приходите до края на месеца, следващ месеца през който е възникнало задължението за осигуряване на основание чл. 40, ал. 5, т. 1 от Закона за здравното осигуряване. Декларацията може да се подаде и чрез лицензиран пощенски оператор. Срокът за подаване на декларацията е определен с чл. 40, ал. 5, т. 2 от Закона за здравното осигуряване и чл. 3, ал. 4 от наредбата.

Съгласно § 69 от ПЗР на ЗИД на ЗЗО лицата, чието задължение за осигуряване по реда на чл. 40, ал. 5 е възникнало преди 1 януари 2010г. и които продължават да се осигуряват на това основание след тази дата, са длъжни да подадат декларация обр. № 7 в срок до 1 март 2010 г.

Забележка: Лицата по чл. 40, ал. 5 от Закона за здравното осигуряване не подават декларации обр. №1, обр. № 5 и обр. № 6.

3. Създадена е нова точка 4 в ал. 1 на чл. 3, с която е определен срок за подаване на декларация обр. № 1 от изпращащото ведомство (компетентният български държавен орган), посредникът или работодателят за:

- морските лица;
- **лицата, изпратени на работа в чужбина от български посредник, които са избрали да се осигуряват** за инвалидност поради общо заболяване, за старост и за смърт върху осигурителен доход между минималния месечен размер на осигурителния доход за самоосигуряващите се лица и максималния месечен размер на осигурителния доход, определени със Закона за бюджета на държавното обществено осигуряване (ЗБДОО) за съответната година;
- **съпругите/съпрузите на дългосрочно командировани служители в дипломатическа служба по време на задграничния мандат, които са избрали да се осигуряват** за инвалидност поради общо заболяване, за старост и за смърт или и за общо заболяване и майчинство върху осигурителен доход между минималния месечен размер на осигурителния доход за самоосигуряващите се лица и максималния месечен размер на осигурителния доход, определени със ЗБДОО за съответната година;
- **служителите, изпратени за участие в международни мисии по реда на Закона за Министерството на вътрешните работи, които са избрали да се осигуряват** за инвалидност поради общо заболяване, за старост и за смърт върху осигурителен доход между минималния месечен размер на осигурителния доход за самоосигуряващите се лица и максималния месечен размер на осигурителния доход, определени със ЗБДОО за съответната година;
- **лицата, работещи в международни органи или организации със съгласието на компетентните български държавни органи, които са избрали да се осигуряват** за инвалидност поради общо заболяване, за старост и за смърт върху осигурителен доход между минималния месечен размер на осигурителния доход за самоосигуряващите се лица и максималния месечен размер на осигурителния доход, определени със ЗБДОО за съответната година;

Декларацията се подава не по-късно от 10 дни след внасянето на осигурителните вноски.

4. В чл. 3, ал. 2 от наредбата се изброяват съответните правни субекти, които са задължени да подават декларация обр. № 3:

- Българската православна църква или други признати по нормативно установен ред вероизповедания;
- училищата;
- висшите училища;
- Агенция за социално подпомагане;
- специализирани институции за социални услуги;
- Главна дирекция „Изпълнение на наказанията” към Министеръа на правосъдието;
- Агенцията за бежанците.

5. Въвежда се срок, в който може да бъде коригирана подадена декларация обр. № 6 от работодатели, осигурители и техните клонове и поделения. Съгласно чл. 3, ал. 5 от наредбата **декларацията може да бъде коригирана до края на месеца, следващ месеца на възникване на задължението за подаване на декларацията.**

Пример: Осигурителят е изплатил трудови възнаграждения на 24 февруари и до края на същия месец е подадена декларация обр. № 6. Декларацията може да бъде коригирана до края на месец март.

С разпоредбата е въведен и срок, в който може да бъде коригирана подадена декларация обр. № 6 от самоосигуряващи се лица - до изтичане на срока за подаването ѝ.

6. В чл. 3 са създадени нови ал. 8 и ал. 9, в които се регламентира, че Националният осигурителен институт подава данни за пенсионерите от държавното обществено осигуряване; лицата получаващи парични обезщетения за безработица; лицата, получаващи обезщетения по чл. 230, ал. 1 и 231, ал. 1 от Закона за отбраната и въоръжените сили на Република България - в срок до двадесет дни след края на месеца, за който се отнасят данните.

7. Изменена е ал. 1 на чл. 6 от наредбата, като в точки от 1 до 4 конкретно се посочва как могат да бъдат подавани декларации образци № 1, 3, 5 и 6. В точка 5 е указано, че декларация обр. № 7 се подава само на хартиен носител.

Декларация обр. № 7 не е включена в разпоредбата на ал. 5, следователно не се подава с протокол (приложение № 5 към чл. 6, ал. 5 от наредбата).

8. С измененията на чл. 6, ал. 2 е въведено изискване за работодателите и осигурителите, клоновете и поделенията, които **имат месечно повече от 40 осигурени лица, да подават декларации образци № 1, 3 и 6 само по Интернет с електронен подпис.** Работодателите и осигурителите, клоновете и поделенията, които имат месечно от 3 до 40 осигурени лица се задължават да подават декларация образец № 1 на електронен носител и по тяхно желание - по Интернет с електронен подпис.

9. С изменението на ал. 1 на чл. 7 отпада изискването упълномощените, които подават данни по електронен път за други лица, да бъдат регистрирани с ЕИК по регистър БУЛСТАТ или ЕИК на търговеца. Запазен е редът за упълномощаване – чрез заявление по образец, утвърден от изпълнителния директор на Националната агенция за

приходите. Заявлението се подава в 3-дневен срок от упълномощаването в компетентната териториална дирекция на Националната агенция за приходите.

10. В съответствие с измененията в чл. 40, ал. 5 от Закона за здравното осигуряване, с цел прецизиране на разпоредбата, е изменен и чл. 13 от наредбата.

11. В указанието за попълване на Декларация обр. № 1 "Данни за осигуреното лице" са направени следните изменения и допълнения:

11.1. Добавени са сроковете за подаване на декларация обр. № 1 от изпращащото ведомство (компетентният български държавен орган), посредникът или работодателят, както и от Националният осигурителен институт (виж т. 3 и т.6 от указанието).

11.2. Прецизиран е текста на т. 5.3 в съответствие със Закона за данъците върху доходите на физическите лица - Лицето е с трайно намалена работоспособност/вид и степен на увреждане 50 и над 50 на сто.

11.3. В т. 12 – Код за вид осигурен:

- в позиция 5 са добавени доброволците по Закона за защита при бедствия;
- в съответствие с промените в Закона за Министерството на вътрешните работи и Закона за отбраната и въоръжените сили на Република България са направени изменения и допълнения в позиции 6, 88 и 89;

- **създава се нов код за вид осигурен 90** - за лицата, получаващи доходи по § 1. т. 26, б. „и” от Допълнителните разпоредба на Закона за данъците върху доходите на физическите лица, върху които се дължи данък по чл. 42 от Закона за данъците върху доходите на физическите лица и не се дължат авансово осигурителни вноски по реда на Кодекса за социално осигуряване и Закона за здравното осигуряване, както и лица, полагащи труда си на територията на Република България, за които се прилага осигурителното законодателство на друга държава, но се дължи данък по чл. 42 от Закона за данъците върху доходите на физическите лица.

За полагане на личен труд в дружествата/кооперациите, правоотношенията на лицата по § 1. т. 26, б. „и” от Допълнителните разпоредба на Закона за данъците върху доходите на физическите лица (съдружници, член-кооператори и акционери, притежаващи повече от 5 на сто от капитала на акционерното дружество) се считат за трудови по смисъла на същия закон, независимо от основанието за възникването им. Върху доходите на тези лица, получени за полагане на личен труд в дружествата/кооперациите се дължи данък по чл. 42 от Закона за данъците върху доходите на физическите лица.

Примери за попълване на т. 12 – Код за вид осигурен, за лицата по § 1. т. 26, б. „и” от Допълнителните разпоредба на Закона за данъците върху доходите на физическите лица:

- ❖ Когато съдружник е получил доход за полагане на личен труд в дружеството и подлежи на осигуряване в качеството си на съдружник, декларация обр. № 1 се подава чрез дружеството, като в т. 12 - Код за вид осигурен се попълва 12 и освен данните, свързани с държавното обществено осигуряване, допълнително задължително пенсионно осигуряване и здравно осигуряване, се попълват и полетата на т. 31, 31а, 32 и 33.

- ❖ Когато същото лице е съдружник и в друго дружество (дружество 2), от което също е получил доход за полагане на личен труд в дружеството, но за дейността си в дружество 2 не дължи авансови осигурителни вноски. В декларация обр. № 1, подадена чрез дружество 2 за получения доход в т. 12 - Код за вид осигурен се попълва – 90 и данни за данъка в полетата на точки 31, 31а, 32 и 33.
- ❖ Когато акционер, притежаващ повече от 5 на сто от капитала на акционерното дружество за работа без трудово правоотношение в същото дружество, е получил доход, върху който се дължат освен данък по чл. 42 от Закона за данъците върху доходите на физическите лица и задължителни осигурителни вноски, декларация обр. № 1 се подава от дружеството, като в т. 12 - Код за вид осигурен се попълва - 14, и освен данните свързани със задължителните осигурителни вноски се попълват и полетата на т. 31, 31а, 32 и 33.
- ❖ Когато акционер, притежаващ повече от 5 на сто от капитала на акционерното дружество за работа без трудово правоотношение в същото дружество е получил доход, за който **се дължи само данък** по чл. 42 от Закона за данъците върху доходите на физическите лица, декларация обр. № 1 се подава от дружеството, като в т. 12 - Код за вид осигурен се попълва 90 и данни за данъка в полетата на точки 31, 31а, 32 и 33.
- ❖ Когато съдружник е подал еднократно декларация обр. № 1 с код за вид осигурен 22 или 23 и за определени месеци получава доход за полагане на личен труд в дружеството, за същите месеци следва да се подаде декларация обр. № 1 с попълнен код за корекция, код за вид осигурен 12, данните свързани със социалното и здравното осигуряване за съответния месец и данни за данъка в полетата на точки 31, 31а, 32 и 33.

Забележки:

1. За доходи, получени по трудови правоотношения в дружеството (кооперацията), се попълва съответния код за вид осигурен свързан с трудовото правоотношение.
 2. За доходи, получени от кооперацията за работа без трудово правоотношение от членове на кооперации, се попълва код за вид осигурен – 9.
- **създава се нов код за вид осигурен 91** - за съпругите/съпрузите на дългосрочно командированите служители в дипломатическа служба по време на задграничния им мандат, **който се попълва вместо код 87 за данните след 31 декември 2009г.**
 - **създава се нов код за вид осигурен 92 за морските лица - във връзка с въвеждането на нова категория задължително осигурени за държавното обществено осигуряване лица (чл. 4а от Кодекса за социално осигуряване).**
В декларация обр. № 1 за морските лица, която се подава от работодателя им, освен данните за социално и здравно осигуряване, се попълват и данни за: вноските по Закона за гарантираните вземания на работниците и служителите - в точки 29 и 30; данъка по чл. 42 от Закона за данъците върху доходите на физическите лица - в точки 31, 31а, 32 и 33; нетно възнаграждение в т. 34.
- 11.4.** Изменена е т. 12.4 - Работодателят дължи вноски **за месеца** по Закона за гарантираните вземания на работниците и служителите при несъстоятелност на работодателя. Промяната е с цел избягване на противоречиво тълкуване.

11.5 С въвеждането на новите кодове за вид осигурен са направени и следните допълнения:

- за лицата с код за вид осигурен **90** изрично е посочено, че не се попълват точки 16. Дни в осигуряване; 16.7. Отработени часове; 16.8. Часове положен извънреден труд;

- за лицата с код за вид осигурен **91** - също не се попълват точки 16.7 и 16.8, а в позиция 4 и 5 на т. 16. Дни в осигуряване се попълва - 0.

- за лицата с код за вид осигурен **92** - също не се попълват точки 16.7 и 16.8, а в позиция 4 и 5 на т. 16 Дни в осигуряване се попълва - 0. За морските лица се попълват и процентите на вноските за фонд ТЗПБ и професионален пенсионен фонд.

12. В указанието за попълване на Декларация обр. № 3 "Данни за здравно осигуряване на лица, осигурени от републиканския бюджет и други" са направени следните изменения и допълнения:

12.1 В точка 5 – Вид осигурен са направени съответните промени във връзка с измененията и допълненията в Закона за здравното осигуряване и наредбата:

- в позиция 50 в съответствие с чл. 40, ал. 1, т. 4, от Закона за здравното осигуряване е допълнено, че се отнася за пенсионери от държавното обществено осигуряване;

- позиция 52 е допълнена в съответствие с разширяване кръга на лицата, включени в разпоредбата на чл. 40, ал. 3, т. 5, от Закона за здравното осигуряване.

- в позиция 53 се заличават: ветераните от войните и военноинвалидите, инвалиди, пострадали при или по повод на отбраната на страната, по време на наборна военна служба, при природни бедствия и аварии и за пострадали при изпълнение на служебния си дълг служители на МВР и държавните служители. Изменението е във връзка със създаването на нова ал. 9 в чл. 40 от Закона за здравното осигуряване.

13. В указанието за попълване на Декларация обр. № 5 "Авансово внесени социални и здравноосигурителни вноски" са направени следните изменения и допълнения:

13.1 В точка 10 - Вид осигурен - се създава нов код за вид осигурен **91** - за съпругите/съпрузите на дългосрочно командированите служители в дипломатическа служба по време на задграничния им мандат. За периоди преди 1 януари 2010г. в декларацията се попълва код 87.

Съдружници, които авансово са внесли осигурителните си вноски за социално и здравно осигуряване и са подали декларация обр. № 5, след което са получили доход като лица по § 1, т. 26, б. „и” от ЗДДФЛ, подлежащ на облагане по чл. 42 от закона, подават декларация обр. № 1 за съответния месец с попълнен код за вид осигурен 90 и с попълнени данните само за данъка в полетата на точки 31, 31а, 32 и 33.

14. Във връзка с измененията и допълненията в Кодекса за социално осигуряване и Закона за данъците върху доходите на физическите лица в указанията за попълване на Декларация обр. № 6 "Данни за дължими вноски и данък по чл. 42 ЗДДФЛ" са направени следните изменения:

14.1. В т. 8 - Вид плащане:

- изменена е буква „а“, като с код 2 - осигурителите следва да декларират дължимите осигурителни вноски и върху неначислени възнаграждения след полагането на труда;

- изменена е буква „б“, като с код 4 се декларират и дължимите здравноосигурителни вноски за служителите на Българската православна църква и други признати по нормативно установен ред вероизповедания, които не получават възнаграждение за извършвана дейност.

14.2. В т. 18. Дата на изплащане/начисляване е направено допълнение, като за случаите, в които възнагражденията не са начислени се попълва датата на последния календарен ден от месеца, следващ месеца, през който е положен труда.

14.3. В полетата на т. 16 и т. 17 се попълва и дължимия данък за доходите на съдружници, член-кооператори и акционери, притежаващи повече от 5 на сто от капитала на акционерното дружество за полагане на личен труд в дружествата и кооперациите, в които те са съдружници, член-кооператори или акционери. На основание § 1, т. 26, б. „и“ от Допълнителните разпоредби на Закона за данъците върху доходите на физическите лица, за целите на закона, тези доходи се считат за доходи от трудови правоотношения и авансовият данък се определя и удържа по реда на чл. 42 от ЗДДФЛ. Следователно, данните за дължимия данък по чл. 42 от ЗДДФЛ трябва да се попълват по реда, приложим за данъка върху доходи от трудови правоотношения.

Работодателите, които имат наети морски лица (по смисъла на § 5а от ДР на КСО), следва да подават данни за дължимите вноски и данък по чл. 42 ЗДДФЛ с декларация обр. 6 и за морските лица, за които внасят задължителните осигурителни вноски, данък и вноските за фонд "Гарантирани вземания на работниците и служителите".

Съгласно §4. от Преходните и заключителни разпоредби на Наредба за обществено осигуряване на самоосигуряващите се лица, българските граждани на работа в чужбина и морските лица, е предоставена възможност дължимите осигурителни вноски за месец януари и февруари 2010 г. за морски лица да бъдат внесени до 31 май 2010г. без лихва. Предвид тази разпоредба и коректното отразяване в данъчноосигурителните сметки, работодателите следва да попълват дължимите осигурителни вноски за морските лица за държавното обществено осигуряване и допълнително задължително пенсионно осигуряване за месеците януари и февруари в отделна колона от декларацията, като в полето на т. 18. Дата на изплащане/начисляване се попълва дата 31.05.2010.

15. Създадени са указания за попълване към Декларация обр. № 7 "Данни за възникване на задължение за внасяне на здравноосигурителни вноски на основание чл. 40, ал. 5, т. 1 от Закона за здравното осигуряване":

От 01 януари 2010г. самоосигуряващите се лица, които имат задължение да внасят здравноосигурителни вноски на основание чл.40, ал.5, т.1 от Закона за здравното осигуряване подават в компетентната териториална дирекция на Националната агенция за приходите Декларация обр. № 7. В декларацията се попълват идентифициращите лице данни: имената по документ за самоличност; единен граждански номер, личен номер на чужденец или служебен номер, издаден от НАП за лицата, които нямат ЕГН или ЛНЧ; постоянен адрес и адрес за кореспонденция. Декларира се началната дата от периода, за който възниква задължението за внасяне на вноски на основание чл. 40, ал. 5, т.1 от Закона за здравното осигуряване.

Предоставена е възможност декларацията да бъде подадена и от упълномощено лице.

16. Във връзка с определяне на минималния размер на осигурителния доход на лицата, работещи по трудови правоотношения, Ви уведомявам, че със Заповед № РД01-1082/30.12.2009г. на министъра на труда и социалната политика са утвърдени:

- ❖ Списък с нови длъжности, включени в Националната класификация на професиите и длъжностите, 2005г., съгласно Приложение 1 към заповедта;
- ❖ Списък на длъжности от Националната класификация на професиите и длъжностите, 2005г., с променени наименования, съгласно Приложение 2 към заповедта;
- ❖ Списък на длъжности от Националната класификация на професиите и длъжностите, 2005г., с променени кодове, съгласно Приложение 3 към заповедта.

Заповедта и приложенията са публикувани на сайта на Министерството на труда и социалната политика - <http://www.mlsp.government.bg>, списъците са приложени и към Указание 24-00-11 от 30.12.2009г. на Изпълнителния директор на НАП.

КРАСИМИР СТЕФАНОВ

**ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР НА
НАЦИОНАЛНАТА АГЕНЦИЯ ЗА ПРИХОДИТЕ**